

Lovforslag nr. L 136. Fremsat den 15. december 1993 af undervisningsministeren (Ole Vig Jensen)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om undervisning af voksne indvandrere

(Amtsrådenes informationsforpligtelse over for nye familiesammenførte voksne, uddannelses- og erhvervsvejledning, udvidelse af initiativtagerkredsen og undervisning af en begrænset kreds af danske statsborgere)

§ 1

I lov nr. 355 af 4. juni 1986 om undervisning af voksne indvandrere, som ændret ved § 2, stk. 4, i lov nr. 280 af 8. maj 1991 om ændring af lov om specialundervisning for voksne m.v. og § 9 i lov nr. 208 af 28. april 1993 om ændring af tjenestemand- og folkeskolelovgivningen m.v., foretages følgende ændringer:

1. Lovens titel affattes således:

»**Lov om undervisning af voksne indvandrere m.fl.**«.

2. I § 1, stk. 1, ændres »Enhver amtskommune« til »Ethvert amtsråd« og »jfr. stk. 2« til »jf. stk. 3«.

3. I § 1 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»Stk. 2. I forbindelse med undervisningen skal der tilbydes indvandrerne uddannelses- og erhvervsvejledning. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler herom.«

Stk. 2 og 3 bliver herefter stk. 3 og 4.

4. I § 1 indsættes efter stk. 3, som bliver stk. 4, som nyt stykke:

»Stk. 5. Amtsrådet skal sørge for, at udlændinge over 18 år, som efter 1. august 1994 meddeles opholdstilladelse i medfør af udlændingelovens § 9, stk. 1, nr. 2 og 3, og § 9, stk. 2, nr. 1, orienteres om undervisningstilbuddet i hen-

hold til stk. 1. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler herom, herunder om andre offentlige myndigheders medvirken til informationsindsatsen.«.

Stk. 4 bliver herefter stk. 6.

5. I § 1 indsættes som *stk. 7*:

»Stk. 7. Undervisningsministeren kan med hensyn til amtsrådets pligt til at sørge for undervisning efter stk. 1 ligestille danske statsborgere med indvandrere, når de af særlige grunde ikke behersker det danske sprog i et sådant omfang, at de kan fungere i det danske samfund. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler herom.«.

6. § 2 affattes således:

»§ 2. Et amtsråd kan opfylde sin pligt til at sørge for undervisning efter § 1 ved at indgå overenskomst herom med en privat skole eller anden privat initiativtager, en uddannelsesinstitution eller med et andet amtsråd eller kommunalbestyrelse.

Stk. 2. Hvor det findes hensigtsmæssigt, kan amtsrådet selv iværksætte undervisning. Undervisningsministeren kan fastsætte regler herom samt om indgåelse af overenskomster efter stk. 1.«.

7. § 4, stk. 1, ophæves, og i stedet indsættes:

»Amtsrådet afholder udgifterne ved under-

visning af indvandrere, herunder udgifterne til lokaler og administration.

Stk. 2. Deltagerne afholder selv udgifter til undervisningsmaterialer. Amdsrådet kan dog beslutte, at undervisningsmaterialer skal stilles gratis til rådighed.«.

Stk. 2 bliver herefter stk. 3.

8. § 4, *stk. 2*, som bliver stk. 3, ændres to steder: »en amtskommune« til »et amtsråd« og »jfr. § 1, stk. 3« til »jf. § 1, stk. 4.«.

9. Efter § 4 indsættes:

»§ 4a. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om registrering og videregivelse af deltagernes personnumre.«.

10. I § 5, *stk. 2, 1. punktum*, ændres »I det omfang amtskommunen« til: »I det omfang amtsrådet«.

11. I § 5, *stk. 2, nr. 1, 3. og 4. punktum*, ændres »Amtskommunen« til: »Amdsrådet«.

12. I § 7a ændres »kulturministeren« til: »undervisningsministeren«.

13. Efter § 8 indsættes:

»§ 8a. De uddannelsessteder, der har fået henlagt amtskommunal indvandrerundervisning, kan tilbyde undervisning, der opfylder kravene i § 1, stk. 6, som indtægtsdækket virksomhed til danske statsborgere, der ikke er omfattet af denne lov.

Stk. 2. Det enkelte amtsråd kan give tilskud til den i stk. 1 nævnte undervisning.«.

14. § 10 ophæves.

§ 2

Loven træder i kraft den 1. august 1994.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Formålet med det foreliggende lovforslag er en opfølgning af punkt 2 i folketingsbeslutning af 18. juni 1992 om bedre integration og sikring af udlændinges retsstilling i Danmark.

Lovforslaget er endvidere et led i udmøntningen af de forslag til løsning af problemerne i de belastede boligområder, som regeringens Byudvalg har fremlagt i sin første rapport fra oktober 1993. Rapporten peger på behovet for en nyorientering i social- og boligpolitikken og på en positiv integration af indvandrere og flygtninge med udgangspunkt i sammenhængen mellem pligter og rettigheder. Dette lovforslag om en styrket undervisning af voksne indvandrere indgår derfor som et væsentligt element i rapporten.

Endelig skal lovforslaget sikre, at en mindre gruppe af danske statsborgere, der af særlige grunde ikke behersker det danske sprog i et sådant omfang, at de kan fungere i det danske samfund, kan få undervisning i henhold til denne lov.

Folketingsbeslutningen

Folketingsbeslutning af 18. juni 1992 om bedre integration og sikring af udlændinges retsstilling i Danmark opfordrer regeringen til, som opfølgning af Folketingets racismedebat den 3. december 1991, inden udgangen af 1992 at fremsætte forslag til en sammenhængende politik med henblik på at styrke indvandrernes integration og deres retsstilling som ligeværdige borgere med samme pligter og rettigheder som danskfødte.

Efter regeringsskiftet i januar 1993 og områdets overførsel fra Kulturministeriet til Undervisningsministeriet blev det besluttet at udsætte lovforslagets fremsættelse til oktober 1993 og blandt andet afvente resultatet af overvejelserne i det udvalg, der var nedsat i henhold til folketingsbeslutningens punkt 5 med henblik på at kortlægge, hvordan ekstraordinære barrierer i forbindelse med indvandreres og flytninges beskæftigelse, erhvervsuddannelse og tilknyt-

ning til arbejdsmarkedet i øvrigt kan nedbrydes (Barriereudvalget).

Folketingsbeslutningens punkt 2 med dertil hørende bemærkninger pålægger bl.a. regeringen at sørge for, at undervisning i henhold til lov nr. 355 af 4. juni 1986 om undervisning af voksne indvandrere gøres obligatorisk for nye familiesammenførte voksne indvandrere, således at modtagelsen af offentlige overførselsindkomster kan gøres afhængig af deltagelse i indvandrerundervisning.

Efter en konkret vurdering kan det stilles som en betingelse for modtagelse af arbejdsløshedsdagpenge, at en indvandrer eller flygtning deltager i danskundervisning. Afgørelsen om fratagelse af arbejdsløshedsdagpenge henhører under arbejdsløsheds-kasserne.

Efter bistandslovens § 40, stk. 1, er det en betingelse for at få kontanthjælp, at såvel den, der søger hjælpen, som ægtefællen har udnyttet sine arbejdsmuligheder. Der kan ikke ydes kontanthjælp til en person, der afslår et tilbud om arbejde eller deltagelse i beskæftigelsesfremmende foranstaltninger, som den pågældende efter en konkret vurdering ikke har nogen rimelig grund til at afvise, så længe tilbuddet står åbent. Krav om deltagelse i beskæftigelsesfremmende aktiviteter kan også være krav om deltagelse i danskundervisning. Hertil må dog kræves, at tilbuddet har et sådan tidsmæssigt omfang, at det kan betragtes som en regulær alternativ beskæftigelse, uden at der dog er et krav om, at tilbuddet skal være på fuld tid.

Tilegnelse af danskkundskaber er af helt afgørende betydning for en udlændings integration i det danske samfund, herunder også for muligheden for at få et arbejde.

På den baggrund bør det sikres, at indvandrere og flygtninge deltager i undervisningen, så de opnår de fornødne færdigheder i dansk.

Med henblik på at sikre dette vil Socialministeriet udsende retningslinier, der nærmere præciserer, at der alene bør udbetales kontanthjælp til en indvandrer eller flygtning, hvis det dokumenteres, at ved-

kommende har fulgt/følger den undervisning i dansk m.v., der udbydes i henhold til denne lov.

Kravet om tilegnelse af dansk kundskaber som forudsætning for at modtage kontanthjælp gælder ikke kun i relation til nyankomne personer, der er blevet familiesammenført, det gælder såvel indvandrere som flygtninge uanset deres opholdsgrundlag.

Informationsforpligtelse

I dag er amtsrådene forpligtet til at sørge for, at indvandrere, der bor i amtskommunen, kan få undervisning, der sigter mod at gøre det muligt for dem at fungere i det danske samfund.

Dansk Flygtningehjælp drager omsorg for, at flygtninge under flygtningehjælpens forsorg deltager i amtskommunernes undervisningstilbud i integrationsperioden.

Hensigten med lovforslaget er bl.a. at sikre, at også gruppen af nye familiesammenførte indvandrere fremover gør systematisk brug af amtsrådenes undervisningstilbud, ved at pålægge amtsrådene en særlig informationsforpligtelse i forhold til denne gruppe.

Lovforslaget lægger således op til, at amtsrådene skal kontakte alle nye familiesammenførte voksne indvandrere umiddelbart efter deres bosættelse i amtskommunen med henblik på aktivt at tilskynde dem til at deltage i undervisningen.

Henvendelsen skal ske på den pågældendes modersmål, og det skal klart fremgå, at det anses for at være en pligt for de familiesammenførte at deltage i undervisningen og at modtagelse af offentlige overførselsindkomster har sammenhæng med deltagelse i indvandrerundervisningen.

Flere og mere differentierede undervisningstilbud

Folketings beslutningens punkt 2 nævner, at der skal gives flere og mere differentierede tilbud om undervisning i dansk sprog, samfundsforhold og arbejdskendskab.

Amtsrådenes undervisningstilbud til indvandrere skal have et sådant indhold og omfang, at den enkelte deltager ikke på grund af mangelfuldt kendskab til det danske sprog forhindres i at få arbejde eller benytte sig af samfundets almindelige undervisningstilbud. Undervisningsministeren fastsætter de nærmere regler for undervisningens indhold og omfang, men det er overladt til det enkelte amtsråd, hvorledes undervisningsforpligtelsen opfyldes.

Sprogundervisningen indgår som et væsentligt element i samfundets integrationsbestrebelse i forhold til flygtninge og indvandrere. Ud fra et ønske om at strukturere og effektivisere indvandrerunder-

visningen og skabe et bedre og tættere samspil mellem indvandrerundervisningen og det øvrige uddannelsessystem og arbejdslivet har Undervisningsministeriet i en vejledning om indvandrerundervisningen udsendt i februar 1993 tilvejebragt detaljerede retningslinier for undervisningens indhold samt løbende evaluering og udslusende prøver. Vejledningen, der lægger op til et mere differentieret undervisningstilbud, afstikker nogle fastere rammer for rækkevidden af amternes undervisningsforpligtelse.

Den enkelte deltager får bibragt et klarere billede af undervisningstilbuddets muligheder og udviklingen i eget undervisningsforløb, ligesom de modtagende uddannelsesinstitutioner får bedre muligheder for at orientere sig om indvandrernes kvalifikationsniveau ved udslusningen fra sprogundervisningen, hvorved overgangen til videre uddannelse tilpasses bedst muligt.

I tilknytning til sprogundervisningen er der mulighed for at tilrettelægge erhvervs- og skolepraktik i et samarbejde med lokale uddannelsesinstitutioner og virksomheder og derigennem inddrage arbejdskendskab i undervisningen.

Det skal ligeledes sikres, at indvandrere og flygtninge modtager sprogundervisning og undervisning i danske samfundsforhold i tilstrækkeligt omfang. I forbindelse med revision af bekendtgørelsen om undervisning af voksne indvandrere fastsættes klarere retningslinier for undervisningens omfang inden for rammerne af den eksisterende lov om undervisning af voksne indvandrere. Der vil ligeledes blive fastsat regler, der kan sikre, at u hensigtsmæssige ventetider undgås. Reglerne udarbejdes i samarbejde med amtsrådene.

Forsøg med skolekompenserende undervisning

Ved undervisning af indvandrere med ingen eller kun kort skolegang (op til 5-6 års skolegang) har der vist sig et behov for at kunne supplere undervisningen i dansk sprog og danske kultur- og samfundsforhold med en række skolekompenserende fag som f.eks. regning, matematik og elementære orienteringsfag som geografi, historie og biologi, og mere almene, tværfaglige, daghøjskolelignende aktiviteter, idet manglen på færdigheder i almene fag kan være en blokering for tilegnelse af dansk.

Undervisning i sådanne basale redskabsfag falder imidlertid uden for rammerne af lov om undervisning af voksne indvandrere.

Undervisningsministeriet har derfor i en 3-årig periode fra 1993-1995 afsat en forsøgsbevilling på 3,5 mio. kr. årligt, der primært anvendes til gennemførelse af undervisningsprojekter for ikke skolevante indvandrere, der inddrager andre aspekter end de

rent dansksproglige i direkte tilknytning til danskundervisningen. Det foreslås at supplere forsøgsbevilningen med yderligere 5 mio. kr. i 1994 og 1995 og inddrage forsøgsaspekter, der skaber et tættere samspil mellem sprogundervisning og øvrige folkeoplysende aktiviteter samt ligeledes inddrage forsøg med praktikophold på arbejdspladser.

På baggrund af forsøgsresultaterne overvejes, om det er hensigtsmæssigt at indføre undervisning i skolekompenenserende fag i tilknytning til danskundervisningen.

Uddannelses- og erhvervsvejledning

Lovforslaget lægger op til, at der skal tilbydes deltagerne i sprogundervisningen uddannelses- og erhvervsvejledning.

Der er i folketingsbeslutningen peget på behovet for et bedre samspil mellem sprogundervisningen og samfundets øvrige integrationsbestrebelse. I denne sammenhæng spiller vejledningsindsatsen en væsentlig rolle. Mange sprogskoler knytter vejledningsinitiativer til undervisningen, der ikke hidtil har været omfattet af amternes forpligtelse.

Senest har Arbejdsministeriets »Barriereudvalg« i sin rapport fra maj 1993 foreslået, at der gives mulighed for at tilbyde uddannelses- og erhvervsvejledning på sprogskolerne.

Vejledning bør gives tidligt i danskundervisningsforløbet, således at der så hurtigt som muligt gives et godt udgangspunkt for deltageres valg af fremtidig uddannelse og beskæftigelse. Vejledningen bør foregå som en løbende proces, hvor vejlederen på sprogskolen er mellemløbet mellem deltageren og de mange vejledningsinstitutioner (f.eks. socialrådgivere, arbejdsformidlingskonsulenter, studievejledning på uddannelsesinstitutionerne).

Udvidelse af udbyderkredsen

Det er væsentligt, at der i amtskommunalt regi sker en koordinering af de undervisningstilbud, der udbydes, og at der endvidere foretages et tæt samarbejde mellem de organer, der forestår integrationen af udlændinge, og de organer, der har ansvaret for undervisningstilbuddene.

I dag udbydes indvandrerundervisningen hovedsagelig af oplysningsforbundene og Dansk Flygtningehjælp. Folketingsbeslutningen af 18. juni 1992 lægger vægt på, at der åbnes mulighed for større fleksibilitet ved valget af samarbejdspartnere. Barriererapporten peger på, at også andre myndigheder og uddannelsesinstitutioner får mulighed for at gennemføre danskundervisningen. F.eks. ville det være hensigtsmæssigt, hvis et amtskommunalt voksenud-

dannelsescenter eller AMU-center får mulighed for at udbyde indvandrerundervisning for at lette overgangen til de uddannelsesstilbud, der for mange indvandrere er en naturlig fortsættelse i det danske uddannelsessystem. Undervisningen skal i så fald opfylde de krav, der stilles til danskundervisningen i henhold til reglerne i lov om undervisning af voksne indvandrere.

Der skal dog fortsat lægges vægt på, at også oplysningsforbundene udbyder danskundervisning for indvandrere, således at forbindelsen til de øvrige folkeoplysende aktiviteter sikres. Denne forbindelse er vigtig for integrationsprocessen.

Det forventes, at udbyderkredsen fremover fortrinsvis vil bestå af de hidtidige overenskomsthavere, som er i besiddelse af lærerkræfterne og af en årelang oparbejdet undervisningserfaring på området.

Ved indgåelse af overenskomsterne skal amterne sikre, at den fornødne kvalitet vil være til stede i undervisningen, ligesom det skal sikres, at overenskomsthaverne koordinerer indvandrerundervisningen med de øvrige uddannelsesinstitutioners undervisningstilbud og samfundets øvrige integrationsbestrebelse, som de bl.a. kommer til udtryk i de folkeoplysende organisationers aktiviteter.

Ud fra ønsket om at styrke samspillet mellem sprogundervisningen og de øvrige integrationsbestrebelse bør Dansk Flygtningehjælp enten tilbydes mulighed for at udbyde indvandrerundervisningen i de amtskommuner, hvor der findes integrationscentre eller det må på anden måde sikres, at Dansk Flygtningehjælp inddrages i samarbejde om udbuddet af indvandrerundervisningen.

Undervisning af visse danske statsborgere

Lovforslaget giver Undervisningsministeriet mulighed for at sikre, at herboende grønlandere over 18 år, der tidligere modtog undervisning i henhold til lov om fritidsundervisning m.v., nærmere bestemt efter reglerne om hensyntagende specialundervisning, og danskere, der på grund af langvarigt ophold i udlandet aldrig har lært dansk, herunder (voksne) børn født af danske forældre med bopæl i udlandet, kan få undervisning i henhold til reglerne om undervisning af voksne indvandrere. Der er tale om et meget begrænset antal personer, som aldrig haft mulighed for at deltage i det amtskommunale undervisningstilbud.

For så vidt angår indvandrere med dansk statsborgerskab, som ikke har tilstrækkelige danskundskaber og som før de opnåede dansk statsborgerskab har haft mulighed for at deltage i danskundervisning i henhold til lov om undervisning af voksne indvandrere, åbner loven mulighed for, at denne gruppe

som led i aktiveringsindsatsen eller på anden måde mod betaling kan deltage i det amtskommunale undervisningstilbud.

Et sådant tilbud vil således kunne indgå som et redskab i arbejdsformidlingens aktiveringsbestræbelser i henhold til lov om en aktiv arbejdsmarkeds politik eller vil kunne gives som et særligt tilrettelagt uddannelsesstilbud efter lov om kommunal aktivering, forudsat at kommunen skønner dette hensigtsmæssigt.

Herudover kan indvandrere med dansk statsborgerskab benytte sig af de øvrige undervisningstilbud i dansk, f.eks. oplysningsforbundenes undervisning i henhold til lov om støtte til folkeoplysning eller voksenuddannelsescentrenes udbud af dansk som fremmedsprog.

Administrative og økonomiske konsekvenser

Antallet af familiesammenføringstilladelser til ægtefæller var i 1992 ca. 2.000 (familiesammenføring til danske og nordiske statsborgere er undtaget herfra). De nyeste tal for første halvdel af 1993 viser, at antallet af familiesammenføringer er faldet med mere end en trediedel, hvilket formentlig skyldes de stramninger i udlændingeloven, der blev vedtaget i 1992.

Det forudsættes, at der årligt bliver givet tilladelser til familiesammenføring af i alt 1.300 ægtefæller, og at tallet vil ligge på dette niveau de kommende år. En stor del af de 1.300 personer deltager allerede i dag i amtskommunernes tilbud om danskundervisning.

En mindre del af de nye familiesammenførte voksne indvandrere deltager af forskellige grunde ikke umiddelbart i indvandrerundervisningen. Det drejer sig f.eks. om mødre til mindre børn og personer, der ikke har aktuelle planer om job eller videre uddannelse i Danmark, der forudsætter kendskab til dansk sprog og danske samfundsforhold. Denne gruppe, der nu søges inddraget, skønnes at være på ca. 500 personer om året. Heri er medregnet en begrænset gruppe af familiesammenførte til danske og nordiske statsborgere og en ligeledes begrænset gruppe af personer, der familiesammenføres i medfør af § 9, stk. 2, nr. 1 i udlændingeloven (personer med nær familiemæssig eller lignende tilknytning til én i Danmark fastboende person). Hertil kommer et mindre antal unge, der familiesammenføres i medfør af udlændingelovens § 9, stk. 1, nr. 3, når de pågældende

er fyldt 18 år ved indrejsen. Amtsrådenes merudgifter i forbindelse med at disse personer vil deltage i undervisningen beregnes således:

Varigheden af undervisningen er naturligvis varierende efter den enkelte indvandrers forudsætninger og behov. Udgiften er i samarbejde med Amtsrådsforeningen beregnet med udgangspunkt i årlige gennemsnitlige udgifter til intensiv danskundervisning på ca. 28.000 kr. pr. deltager, svarende til 18 ugentlige timer i en 2-årig periode. Der vil således løbende være et øget antal deltagere i indvandrerundervisningen på 1.000 personer.

De samlede årlige merudgifter for amtskommunerne til undervisning af denne gruppe anslås til 28 mio. kr.

Loven træder i kraft den 1. august 1994 og den øgede tilgang på ca. 500 om året forventes først at kunne slå helt igennem i 1996. Det skønnes derfor, at den øgede tilgang til undervisningen i 1994 vil være på 200 personer, hvilket svarer til en udgift på ca. 6 mio. kr. i 1994 og ca. 20 mio. kr. i 1995.

År	1994	1995	1996
Tilgang	200	500	500
Antal delt.	200	700	1000

Amtskommunens udgifter til udarbejdelse og oversættelse af informationsmateriale om sprogundervisningen anslås til 5 mio. kr. i 1994 og udgifterne til løbende ajourføring af materialet til 2 mio. kr. årligt.

Omfanget af timer til uddannelses- og erhvervsvejledning anslås til en fuldtidslærerstilling for hver 10.000 lærerlontimer. Dette betyder på landsplan ansættelse af ca. 80 vejledere svarende til en anslået udgift på ca. 20 mio. kr. I 1994 vil der herudover være en udgift på ca. 4 mio. kr. til etablering af uddannelses- og erhvervsvejledningen (kontorfaciliteter, EDB-udstyr mv.).

Det foreslås, at der afsættes yderligere 5 mio. kr. til forsøg og evaluering vedrørende skolekompenenserende fag mv. i perioden 1994-1995.

Forslaget om udvidelse af deltagerkredsen til en gruppe danske statsborgere omfatter et så begrænset antal personer, at det ikke påvirker holdoprettelsen. Dette forslag vil derfor være udgiftsneutral.

De samlede udgifter til lovforslagets gennemførelse andrager:

År	1994	1995	1996	1997
Udgifter til undervisning (mio. kr.)	6,0	20,0	28,0	28,0
Udgifter til information (mio. kr.)	5,0	2,0	2,0	2,0
Udgifter til uddannelses- og erhvervsvejledning (mio. kr.)	12,0	20,0	20,0	20,0
Udgifter til forsøg (mio. kr.)	5,0	5,0	0,0	0,0
Udgifter ialt (mio. kr.)	28,0	47,0	50,0	50,0

Amternes merudgifter i forbindelse med lovforslagets gennemførelse kompenseres over bloktilskudene.

Lovforslaget finansieres inden for Undervisningsministeriets budget og ved træk på satsreguleringspuljen.

*Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser**Til § 1*

Til nr. 1

Ændring af lovens titel skyldes forslaget om, at ud over indvandrere kan også en mindre gruppe danske statsborgere modtage undervisning i henhold til loven.

Til nr. 3

Ud fra et ønske om at styrke vejledningsindsatsen over for indvandrere og flygtninge foreslås, at amtsrådene forpligtes til at tilbyde uddannelses- og erhvervsvejledning. Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger.

Til nr. 4

Det forudsættes, at amtsrådene retter henvendelse til hver enkelt ny familiesammenført voksen og såvel på dansk som på indvandrerens eget modersmål orienterer denne om pligten til at modtage undervisning og konsekvenserne af at lade være.

Den persongruppe, der henvises til i § 9, stk. 1, nr. 2 i udlændingeloven, er familiesammenførte ægtefæller og faste samlever.

For så vidt angår mindreårige børn, der i medfør af udlændingelovens § 9, stk. 1, nr. 3, er blevet familiesammenført med forældremyndighedens indehaver, som bor her i landet, vil disse også være omfattet af informationsforpligtelsen, når de pågældende er fyldt 18 år ved indrejsen.

Udlændingelovens § 9, stk. 2, nr. 1 omhandler personer med nær familiemæssig eller lignende tilknytning til én i Danmark fastboende person.

Til nr. 5

Der er tale om en ganske begrænset gruppe af danske statsborgere.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger.

Til nr. 6

ad stk. 1.

Det er herefter muligt for et amtsråd at indgå overenskomst med en kommunalbestyrelse om undervisningen. Hidtil har det kun været muligt for et amtsråd i ganske særlige tilfælde at indgå overenskomst med et andet amtsråd eller en kommunalbestyrelse om at udbyde undervisningen. Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger.

ad stk. 2.

Amtsrådet får herefter mulighed for selv at etablere undervisning. Dette har hidtil kun været muligt i særlige tilfælde, hvor det ikke er muligt eller hensigtsmæssigt at etablere undervisning ved overenskomst. Der henvises til de almindelige bemærkninger.

Til nr. 7

Bestemmelsen er en præcisering af, at amtsrådet afholder alle udgifter til indvandrerundervisningen, bortset fra udgifter til undervisningsmaterialer, herunder også udgifter til lokaler og administration. Amtsrådenes tilskud til administration og lokaler har ofte ikke dækket de reelle udgifter hertil.

Ved fastlæggelsen af tidspunktet for undervisning, skal der så vidt muligt tages hensyn til deltagernes ønsker, således at det er muligt at vælge mellem dag- og aftenundervisning.

Til nr. 9

Denne bestemmelse giver ministeren mulighed for at fastsætte regler om registrering af deltagernes personnumre og videregivelse af disse i det omfang det skønnes at være nødvendigt for amtsrådenes og sprogskolernes administration af undervisningen.

Til nr. 13

Indvandrere, der er blevet danske statsborgere uden at have erhvervet tilstrækkelige dansk kundskaber til at fungere i det danske samfund, og som ikke

er omfattet af § 1, stk. 7, har således mulighed for, mod betaling, som led i aktiveringsindsatsen eller på anden måde at deltage i danskundervisningen i henhold til denne lov.

Til nr. 14

Ændringen er en følge af omstruktureringen i Undervisningsministeriet, der bl.a. betød, at ministeriets direktorater blev omdannet til afdelinger, og dermed blev en del af enhedsorganisationen.

Bilag

*I dette bilag er (med mindre skrift)
indsat den gældende formulering af de bestemmelser,
der berøres af lovforslaget*

1. Lovens titel affattes således:

»Lov om undervisning af voksne indvandrere m.fl.«.

Lov om undervisning af voksne indvandrere

2. I § 1, stk. 1, ændres »Enhver amtskommune« til »Ethvert amtsråd« og »jfr. stk. 2« til »jf. stk. 3«.

3. I § 1 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»Stk. 2. I forbindelse med undervisningen skal der tilbydes indvandrerne uddannelses- og erhvervsvejledning. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler herom.«.

Stk. 2 og 3 bliver herefter stk. 3 og 4.

4. I § 1 indsættes efter stk. 3, som bliver stk. 4, som nyt stykke:

»Stk. 5. Amtsrådet skal sørge for, at udlændinge over 18 år, som efter 1. august 1994 meddeles opholdstilladelse i medfør af udlændingelovens § 9, stk. 1, nr. 2 og 3, og § 9, stk. 2, nr. 1, orienteres om undervisningstilbuddet i henhold til stk. 1. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler herom.«.

Stk. 4 bliver herefter stk. 6.

5. I § 1 indsættes som stk. 7:

»Stk. 7. Undervisningsministeren kan med hensyn til amtsrådets pligt til at sørge for undervisning efter stk. 1 ligestille danske statsborgere med indvandrere, når de af særlige grunde ikke behersker det danske sprog i et sådant omfang, at de kan fungere i det danske samfund. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler herom, herunder om andre offentlige myndigheders medvirken til informationsindsatsen.«.

§ 1. Enhver amtskommune skal sørge for, at indvandrere, jf. stk. 2, der bor i amtskommunen, kan få undervisning, der sigter mod at gøre det muligt for dem at fungere i det danske samfund.

Stk. 2. Pligten til at sørge for undervisning omfatter udlændinge, der lovligt er bosat i Danmark, idet de enten har opholdstilladelse eller efter den gældende lovgivning har adgang til at opholde sig i Danmark i ubegrænset tid (indvandrere).

Stk. 3. Pligten til at sørge for undervisning omfatter indvandrere over 18 år. Indvandrere under 18 år kan dog optages, når det ikke anses for muligt eller rimeligt at henvise dem til ungdomsskolen.

Stk. 4. Undervisningsministeren fastsætter regler om undervisningens indhold og omfang, herunder om, hvor meget undervisning der skal tilbydes den enkelte indvandrer, og om, hvornår undervisning må anses for uforholdsmæssig.

6. § 2 affattes således:

»§ 2. Et amtsråd kan opfylde sin pligt til at sørge for undervisning efter § 1 ved at indgå overenskomst herom med en privat skole eller anden privat initiativtager, en uddannelsesinstitution eller med et andet amtsråd eller kommunalbestyrelse.

Stk. 2. Hvor det findes hensigtsmæssigt, kan amtsrådet selv iværksætte undervisning. Undervisningsministeren kan fastsætte regler herom samt om indgåelse af overenskomster efter stk. 1.«.

§ 2. En amtskommune opfylder sin forpligtelse til at sørge for undervisning efter § 1 ved at indgå overenskomst herom med en privat skole, institution eller anden privat initiativ-

tager eller evt. med en anden amtskommune eller kommune.

Stk. 2. I særlige tilfælde, hvor det ikke er muligt eller hensigtsmæssigt at etablere undervisning ved overenskomst, kan amtskommunen selv iværksætte undervisning. Undervisningsministeren kan fastsætte regler herom samt om indgåelse af overenskomster efter stk. 1.

7. § 4, *stk. 1*, ophæves, og i stedet indsættes:

»Amtsrådet afholder udgifterne ved undervisning af indvandrere, herunder udgifterne til lokaler og administration.

Stk. 2. Deltagerne afholder selv udgifter til undervisningsmaterialer. Amtsrådet kan dog beslutte, at undervisningsmaterialer skal stilles gratis til rådighed.«

Stk. 2 bliver herefter *stk. 3*.

8. § 4, *stk. 2*, som bliver *stk. 3*, ændres to steder: »en amtskommune« til »et amtsråd« og »jfr. § 1, *stk. 3*« til »jf. § 1, *stk. 4*«.

§ 4. Amtskommunen afholder udgifterne ved undervisning af indvandrere.

Stk. 2. Har en amtskommune afholdt udgifter til undervisning af en indvandrer bosat i en anden amtskommune, kan udgifterne kræves refunderet af denne. Har en amtskommune afholdt udgifter til undervisning af en indvandrer under 18 år, jf. § 1, *stk. 3*, kan udgifterne herved kræves refunderet af den pågældende bopælskommune.

9. Efter § 4 indsættes:

»§ 4a. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om registrering og videregivelse af deltagernes personnumre.«

10. I § 5, *stk. 2, 1. punktum*, ændres »I det omfang amtskommunen« til: »I det omfang amtsrådet«.

11. I § 5, *stk. 2, nr. 1, 3, og 4. punktum*, ændres »Amtskommunen« til: »Amtsrådet«.

§ 5. Undervisningen skal gennemføres i egnede lokaler med fornødent udstyr.

Stk. 2. I det omfang amtskommunen ikke råder over egnede lokaler, skal følgende loka-

ler i amtskommunen med fornødent inventar og undervisningsmateriel stilles til rådighed for undervisningen:

1) Skoler og andre lokaler, der tilhører en kommune eller staten. Lokalerne skal stilles vederlagsfrit til rådighed. Amtskommunen afholder udgifterne til lys, varme, rengøring samt fornøden skolebetjentbistand. Amtskommunen kan træffe aftale med ejeren om, at der i særlige tilfælde ikke skal stilles skolebetjentbistand til rådighed.

2) Andre skoler og lokaler, til hvis opførelse der ydes lån eller tilskud fra staten, mod en efter amtsrådets skøn rimelig leje.

Stk. 3. De i *stk. 2* nævnte lokaler stilles til rådighed efter regler, der fastsættes af undervisningsministeren. Lokalerne skal kun stilles til rådighed i det omfang, sådan anvendelse kan forenes med de formål, lokalerne i øvrigt skal tjene.

12. I § 7a ændres »kulturministeren« til: »undervisningsministeren«.

§ 7 a. Klage over amtsrådets afgørelser kan inden 4 uger fra afgørelsens meddelelse indbringes for kulturministeren.

13. Efter § 8 indsættes:

»§ 8a. De uddannelsessteder, der har fået henlagt amtskommunal indvandrerundervisning, kan tilbyde undervisning, der opfylder kravene i § 1, *stk. 6*, som indtægtsdækket virksomhed til danske statsborgere, der ikke er omfattet af denne lov.

Stk. 2. Det enkelte amtsråd kan give tilskud til den i *stk. 1* nævnte undervisning.«

14. § 10 ophæves.

§ 10. Undervisningsministeren kan bemyndige ministeriets direktorater til at udøve de beføjelser, der i denne lov er tillagt ministeren.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan fastsætte bestemmelser om adgangen til at klage over afgørelser, der er truffet i henhold til bemyndigelse efter *stk. 1*, herunder om at afgørelser ikke skal kunne indbringes for ministeren.